

24.07.2015

Samlenotat: Ændring af forordning om den europæiske mekanisme for finansiel stabilisering (EFSM)

KOM (2015) 372

1. Resume

Kommissionen har d. 22. juli 2015 fremsat forslag om ændring af forordningen om den europæiske mekanisme for finansiel stabilisering (EFSM). Ændringsforslaget indebærer, at fremtidig finansiel assistance fra EFSM, som har til hensigt at understøtte finansiel stabilitet i et euroland, altid vil være betinget af, at der er passende arrangementer på plads, så ikke-eurolande vil blive omgående og fuldt kompenseret for evt. tab i tilfælde af manglende tilbagebetalinger under faciliteten. Det betyder, at ikke-eurolande ikke vil blive pålagt direkte eller indirekte finansielle forpligtelser ved brugen af EFSM til finansiel assistance til eurolande. Ændringen følger af beslutningen om at yde et kortvarigt brofinansieringslån til Grækenland fra EFSM, hvor man som led i kompromiset besluttede at eurolandene skulle stille sikkerhed for ikke-eurolandenes risiko ved lånet. Princippet om sikkerhed ophøjes således med forslaget til revision af EFSM-forordningen til et generelt princip som vil være et bindende krav ved al fremtidig brug af EFSM. Forslaget ventes vedtaget i en skriftlig procedure i Rådet med kort frist.

EFSM blev etableret i 2010 og er finansieret af alle EU-lande, herunder Danmark, via garantier fra EU's budget.

Der henvises til samlenotatet om brofinansieringslån til Grækenland forelagt Folketingets Europaudvalg d. 15. juli 2015, det orienterende notat om den endelige aftale forelagt Folketingets Europaudvalg d. 17. juli 2015 samt forelæggelsen for Folketingets Europaudvalg d. 10. maj 2010.

2. Baggrund

EFSM blev etableret i 2010 og er finansieret af alle EU-lande, herunder Danmark, via garantier fra EU's budget. EFSM's finansiering tilvejebringes således ved, at Kommissionen med sikkerhed i EU-budgettet optager lån på markedet, som videreformidles til modtagerlandet. EU-landene vil derfor ikke skulle stille midler direkte til rådighed for lånet, men vil i givet fald først skulle stille midler til rådighed for EFSM i en situation, hvor modtagerlandets lån fra EFSM ikke tilbagebetales, når disse forfalder, og hvis Kommissionen i denne situation finder det nødvendigt at trække forholdsmæssigt på EU-landene for den manglende tilbagebetaling. EFSM har tidligere ydet lån til Irland og Portugal.

I forlængelse af eurotopmødet d. 12.-13. juli 2015 og aftalen vedr. et nyt låneprogram fra eurolandene til Grækenland via eurolandenes fælles lånefond ESM (den europæiske stabilitetsmekanisme) blev det aftalt, at EU28-lånemekanismen EFSM skulle aktiveres til at yde et korfristet brofinansieringslån til Grækenland på 7,16 mia. euro. Kompromiset indebærer en fælles erklæring fra Kommissionen og Rådet vedr. en efterfølgende ændring af EFSM-forordningen, jf. nedenfor.

Der er endnu ikke nået enighed om selve ESM-låneaftalen for Grækenland. Der sigtes efter enighed om låneprogrammet og dets betingelser i starten af august, således at Grækenland kan gennemføre de relevante betingelser som sikrer udbetaling hurtigst muligt derefter. Udover behovet for brofinansiering i løbet af juli, som nu er dækket af EFSM-lånet, fremgik det af erklæringen fra eurotopmødet, at der er behov for yderligere betalinger på i alt ca. 5 mia. euro i løbet af august. Eurolandene sigter efter enighed om ESM-låneaftalen tids nok til, at der ikke vil være brug for yderligere brofinansiering. Omvendt kan det ikke udelukkes, at tidsplanen skrider og at Kommissionen i den situation vil overveje at stille forslag om igen at aktivere EFSM til brug for kortfristet brofinansiering til Grækenland ud af EFSM's aktuelt resterende lånekapacitet på ca. 6 mia. euro. En sådan brug af EFSM vil i givet fald ske under den reviderede EFSM-forordning, jf. den aktuelle sag, inkl. princippet om omgående og fuld kompensation af ikke-eurolande ved evt. tab.

Kommissionens forslag til revision af EFSM er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 122 om vedtagelse af foranstaltninger i tilfælde af vanskeligheder i et EU-land, der blandt andet fastslår, at Rådet på bestemte betingelser kan træffe afgørelse om at yde finansiel støtte fra Unionen. Rådet træffer afgørelse om ændring af EFSM-forordningen med kvalificeret flertal blandt EU-landene på basis af forslag fra Kommissionen og underretter Europa-Parlamentet.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag om ændring af EFSM-forordningen indfører et nyt stykke i EFSM-forordningens artikel 3, som afspejler Kommissionens og Rådets fælles erklæring af 17. juli om sikkerhed for eurolandene. Ændringen indebærer således, at enhver fremtidig anvendelse af EFSM, som har til hensigt at understøtte finansiel stabilitet i et euroland, vil være betinget af, at der er ordninger på plads (gennem sikkerheder, garantier eller tilsvarende tiltag), som sikrer ikke-eurolande omgående og fuld kompensation for eventuelle tab såfremt et euroland misligholder et EFSM lån, og der bliver behov for at pålægge omkostninger herved på medlemslandene. Sådanne ordninger skal være på plads inden der kan ske udbetalinger fra EFSM. Ikke-eurolandene vil dermed ikke blive pålagt direkte eller indirekte finansielle forpligtelser ved brugen af EFSM til at yde assistance til eurolande.

Det fremgår endvidere af forordningens præambler, at Kommissionen i overensstemmelse med gældende regler kan og vil foretage indeholdelser i fremtidige udbetalinger fra EU-budgettet i tilfælde hvor et land ikke tilbagebetaler assistance fra EFSM. I det nye stykke i artikel 3 fremgår det i forlængelse heraf, at der tilsvarende skal etableres ordninger, der skal sikre, at ikke-eurolande i så fald ikke modtager overkompensation (først fra sikkerheden forbundet med EFSM-lånet og siden fra Kommissionens indeholdelser).

Forslaget ventes vedtaget i en skriftlig procedure i Rådet med kort frist.

4. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet skal ikke konsulteres om udbetalinger under EFSM eller ændringer i EFSM-forordningen, men skal orienteres efterfølgende.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

7. Statsfinansielle konsekvenser

Ændringsforslaget har positive statsfinansielle konsekvenser i den forstand at det vil skærme Danmark for statsfinansielle risici i situationer, hvor eurolande måtte misligholde eventuelle lån ydet fra EFSM efter revisionen af forordningen.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Ændringsforslaget vurderes ikke i sig selv at have erhvervs- eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

9. Høringer

Sagen har ikke været i ekstern høring.

10. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at der vil være konsensus om ændringsforslaget.

11. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter ændringen, idet man finder det vigtigt, at indholdet af den fælles erklæring vedr. sikkerhedsstillelse for ikke-eurolande ved EFSM-assistance til eurolande forankres i juridisk bindende form i EFSM-forordningen.

12. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen vedr. etableringen af EFSM på ekstraordinært møde i ECOFIN d. 9. maj 2010 blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg d. 10. maj 2010. Senere aktiveringer af EFSM til lån til Irland, Portugal og senest Grækenland (kortfristet brofinansieringslån) er forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering.